

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»
*(присвячена 70-річчю БДМУ)***

Чернівці, 2014

УДК 61+615.1:378.147 ББК 5:74.58

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Ходоровський В.М., Тодоріко Л.Д. (відповідальний секретар), Федів О.І., Колоскова О.К., Пашковський В.М., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Ткач Є.П., Грицюк М.І., Бойко А.В. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції – присвяченої 70-річчю БДМУ (Чернівці, 23 квітня 2014 р.). – Чернівці, 2014. – 394 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням Вченої Ради Буковинського державного медичного університету (протокол № 7 від 27 березня 2014 року)

© Буковинський державний
медичний університет, 2014

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І РАЦІОНАЛЬНЕ ХАРЧУВАННЯ — ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я <i>Н.В. Середницька</i>	346
МОЖЛИВОСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ДИСЦИПЛІНИ «EPIDEMIOLOGY» НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ТА ЕПІДЕМІОЛОГІЇ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ <i>А.С. Сидорчук, В.Д. Москалюк, Л.І. Сидорчук</i>	347
ІНТЕРАКТИВНІ ЗАНЯТТЯ У МЕДИЧНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ <i>Л.І. Сидорчук, А.С. Сидорчук, В.К. Свіжак</i>	348
ДО ПИТАННЯ ПРАВИЛЬНОГО НАГОЛОШУВАННЯ ЛАТИНСЬКИХ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ <i>В.Г. Синиця</i>	349
АСПЕКТИ ПРАГМАТИКИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОГО НАУКОВОГО МЕДИЧНОГО ТЕКСТУ (З ДОСВІДУ РОБОТИ НА <i>ADVANCED LEVEL</i> НАВЧАННЯ У НЕМОВНОМУ ВИШІ) <i>Н.М. Соловйова</i>	351
ВПРОВАДЖЕННЯ СВІТОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ <i>Т.В. Сорокман, Н.І. Підвисоцька</i>	353
КУРСОВА РОБОТА – ОСНОВА ТВОРЧОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ <i>В.Л. Таралло, М.З. Вацук</i>	354
МУЛЬТИМЕДІА-ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ <i>М.М. Телеки</i>	355
ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У КЛІНІЦІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ <i>Я.М. Телекі, О.І. Федів, О.Ю. Оліник, О.І. Гараздюк</i>	357
ФІЗІОЛОГІЧНІ ІНДИКАТОРИ – ВАЖЛИВІ ЧИННИКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ВУЗУ <i>І.Р. Тимофійчук, С.Б. Семененко</i>	358
ВПЛИВ ОСВІТНЬОГО ФАКТОРУ НА СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ТА ФОРМУВАННЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ ДОВІРИ <i>А.Д. Тодоріко</i>	359
ПРОБЛЕМА ІНТЕГРОВАНОГО ТА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ <i>Л.Д. Тодоріко</i>	360
РОЛЬ СЕРВЕРА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ “MOODLE” У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ <i>Л.Д. Тодоріко, І.О. Сем'янів, О.В. Підвербецька</i>	361
ШЛЯХИ ПОКРАЩАННЯ ВИКЛАДАННЯ СТУДЕНТАМ ДИСЦИПЛІНИ «КЛІНІЧНЕ МЕДСЕСТРИНСТВО В ХІРУРГІЇ» (СПЕЦІАЛЬНІСТЬ «СЕСТРИНСЬКА СПРАВА» /ОКР – «БАКАЛАВР») <i>О.Й. Хомко, С.Ю. Каратєєва, Р.І. Сидорчук, О.М. Плезуца</i>	362

КУРСОВА РОБОТА – ОСНОВА ТВОРЧОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ

В.Л. Таралло, М.З. Вацик

*Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я
Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці*

Останні десятиріччя суттєво підірвали засади комплексної професійної підготовки з предмету соціальної медицини та організації охорони здоров'я в медичних вишах України.

Наприкінці 80-х років була скасована обов'язкова літня практика з предмету, далі – гірше, на початку 90-х років з програми було вилучено обов'язкове виконання курсової роботи. А у затвердженій програмі за спеціальностями „Лікувальна справа” і „Педіатрія” (2009 рік) уперше не було закладено переліку обов'язкових практичних навичок, якими повинен володіти випускник на час державної атестації.

Зазначимо, що перші методичні рекомендації для виконання курсових робіт з предмету на теренах СРСР були розроблені у 1969 році в 1-му Московському медичному інституті імені І.М. Сеченова під редакцією О.Ф. Серенко. Вони створили методичні та педагогічні засади для опанування навичок майбутніми лікарями з предмету соціальної гігієни та організації охорони здоров'я.

Співробітники кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я Буковинського державного медичного університету протягом усіх років творчо підходили до підготовки майбутніх лікарів з предмету, намагаючись усунути недоліки змін у програмах з предмету. Всі заняття проводилися безпосередньо в лікувально-профілактичних закладах, було започатковано науково-практичну підготовку з предмету у додатковий час, ущільнювалися години практичних занять для виконання щосеместрових курсових робіт, планувалося додаткове виконання студентами реферативних робіт з багатьох питань.

Так само продовжується підготовка і в даний час. Отже, наш досвід дозволяє пропонувати всім кафедрам соціальної медицини та організації охорони здоров'я вишів України зміст курсових робіт (або семестрових) робіт. При цьому, враховували, що вищою формою „курсорової” постає звіт лікарів під час атестації. Отже, виходячи з лікарського „звіту” організатора охорони здоров'я, був складений зміст курсової роботи для клінічних ординаторів, яким читається 50-годинний цикл з медичної статистики і 30-годинний цикл з менеджменту і маркетингу. І ми, і клінічні ординатори відчули користь від такої курсової роботи, де майбутній завідувач відділення складав схему руху документів у відділенні, графіки роботи і чергувань лікарів, середніх і молодших працівників, підвищення кваліфікації на робочих місцях, контролю роботи лікарів та виконання їх призначень хворим тощо. Завідувачі всіх клінічних предметів засвідчили серйозну організаційно-методичну підготовку їх клінічних ординаторів на нашій кафедрі.

На таких самих засадах були започатковані курсові та інша самостійна робота на 4, 5 та 6 курсах. Загалом теми курсових робіт на 4-му курсі були присвячені питанням роботи амбулаторно-поліклінічних закладів, на 5-му – питанням роботи стаціонарів, на 6-му – аналізу роботи цих закладів, розробці програм та планів роботи лікувально-профілактичних закладів на черговий рік.

Не зупиняючись на докладному змісті цих курсових робіт (кожна від 5 до 10 сторінок), зазначимо, що оцінювання курсової роботи дорівнюється оціню-

ванню за модулем; визначається середня оцінка, яка і подається як підсумкова.

Безумовно, запровадження курсових робіт вимагає від викладачів суттєвих практичних знань лікарської практики, ураховуючи, що в якості матеріалів використовувалися реальні документи і дані різного рівня ЛПЗ, головним чином із сільської місцевості. Демографічні дані для проведення розрахунків беруться безпосередньо із обласного статуправління.

Без захисту курсової роботи студентом програма з предмету вважається не виконаною. Окрім того, окремі питання з курсових робіт виносяться в державний практично-орієнтований іспит з предмету, де до них додаються питання щодо видачі листів непрацездатності і заповнення лікарського свідоцтва про смерть по реальних випадках лікарської практики.

Вважаємо, що наполеглива робота викладачів кафедри в аспекті опанування студентами практичних навичок із лікарської практики сприяє усуненню недоліків незавершених (з педагогічної точки зору) теперішніх програм з предмету.

МУЛЬТИМЕДІА-ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

М.М. Телеки

Кафедра іноземних мов

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Сучасна система вищої освіти визначає пріоритетні цілі, місце медичного фахівця у структурі галузей економіки України та вимоги до його компетентності, соціально важливих властивостей та якостей.

Інструментальні компетенції передбачають використання випускником вищого медичного навчального закладу знань державної, латинської та іноземних мов, норм усного та писемного мовлення, ділового етикету, умінь логічно і послідовно передавати інформацію під час професійного та соціально-побутового спілкування.

На відміну від іноземних мов, практичне засвоєння латинської мови переважно пов'язане з роботою над писемним мовленням.

Метою статті є розвиток навичок писемного мовлення в опануванні латинської мови за професійним спрямуванням у ході формування інструментальних компетенцій за допомогою мультимедійних технологій.

Проблеми використання інформаційних технологій у навчальному процесі досліджували Н.І. Білоконна, І.Г. Захарова, І.П. Підласий. Про розробку і впровадження інноваційних методик у процес навчання іноземних мов, аналізу позитивних і негативних аспектів сучасних новітніх підходів у порівнянні з традиційними присвячені дослідження Л.А. Сажко, Л.П. Маслак, Є.П. Тимченко, Н.В. Калинюк, Є.С. Полат. Доцільність упровадження в педагогічний процес мультимедіа-технологій обґрунтували С.С. Риженко, Ю.Є. Давиденко, М.Ю. Онищенко. Досягнення практичної реалізації мовного портфелю зі створення персонального середовища спілкування іноземною мовою відображені у праці Б.Б. Корчевського, В.В. Дякової.

Переваги мультимедійних навчальних програм висвітлені французьким науковцем G. Chauminot. Конструювання компетенцій усного та писемного мовлення з використанням мультимедійних програм, на думку автора, сприяють підвищенню мотивації студентів до навчання.

Дослідник Torres M.-H. С. ділиться досвідом про проведення мультиме-